

Αντάξια του **Τάκη Τσίτσου**, του συντρόφου που χάσαμε πρόωρα τα ξημερώματα της Δευτέρας 28 Νοέμβρη 2016, ήταν η πολιτική εκδήλωση μνήμης που διοργάνωσαν προς τιμήν του στην Αθήνα η Οργάνωση Αττικής, η Πολιτική Επιτροπή του NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση και η νΚΑ.

Η εκδήλωση, που σκοπό είχε να θυμήσει τη σύντομη αλλά τόσο ουσιαστική διαδρομή ζωής του συντρόφου Τάκη Τσίτσου και επίσης έναν συλλογικό αποχαιρετισμό του από τους συντρόφους και τους φίλους του, πραγματοποιήθηκε την Κυριακή 4 Δεκέμβρη, στη σκηνή ΙΛΙΟΝ PLUS.

Ο χώρος, όπως ήταν φυσικό, γέμισε ασφυκτικά. Σε κλίμα έντονης συγκίνησης, ομιλητές και συμμετέχοντες στην εκδήλωση, αποχαιρέτησαν τον ακριβό σύντροφο και φίλο.

Παραβρέθηκε η μητέρα του Τάκη, **Σία**, καθώς και ο ένας εκ των αδελφών του, ο **Γιάννης**. Με το δικό του τρόπο, όπως θα δείτε στη συνέχεια, είχε παρουσία και ο άλλος αδελφός, ο **Άρης Τσίτσος**.

Με τη συμβολή των φίλων του των μουσικών, του **Κώστα Φραντζή** και του **Τάκη Γεωργούδη**, καθώς και της **Κικής Μένου**, η εκδήλωση έκλεισε με τραγούδια που αγάπησε και τραγούδησε ο Τάκης.

Δείτε στα βίντεο που ακολουθούν ολόκληρη την εκδήλωση.

Μετά τα βίντεο παρατίθενται τα γραπτά κείμενα των ομιλιών που έκαναν ο **Γιάννης Ελαφρός** εκ μέρους της Π. Ε. του NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση και ο **Σπύρος Χαϊκάλης** εκ μέρους του Κ.Σ. της νΚΑ, καθώς και το γραπτό κείμενο της ομιλίας που έκανε εκ μέρους της οικογένειας ο αδελφός του Τάκη, **Γιάννης Τσίτσος**.

Σύντομο άνοιγμα της εκδήλωσης από τον Χάρη Λαμπρόπουλο:

Ακολούθησε η προβολή του βίντεο που ετοίμασε η οργάνωση του Τάκη Τσίτσου, το NAP για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση, ειδικά για την πολιτική εκδήλωση μνήμης. Το εξαιρετικό αυτό βίντεο συγκλόνισε κυριολεκτικά τους παριστάμενους:

Ομιλία του Γιάννη Ελαφρού, μέλους του γραφείου της Π.Ε. του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική Απελευθέρωση:

Ομιλία του Σπύρου Χαϊκάλη, μέλους του γραφείου του Κ.Σ. της νΚΑ:

Ομιλία του Σπύρου Κοντομάρη, εκ μέρους της Αριστερής Συσπείρωσης (ΑΡΙΣ):

Ομιλία της Ελένης Βαφειάδου, εκ μέρους του ΕΚΚΕ:

Εκ μέρους της ΕΠΠΔ, ο Σπύρος Αλεξίου:

Εκ μέρους του ΣΕΚ, ο Γιάννης Σηφακάκης:

Εκ μέρους της ΟΚΔΕ Σπάρτακος, ο Μάνος Σκούφογλου:

Φίλη, συνεργάτης και συντρόφισσά του, η δικηγόρος Αντωνία Λεγάκη μιλάει για τον Τάκη:

Εκ μέρους της οικογένειας του Τάκη, σύντομη ομιλία του αδελφού του Γιάννη Τσίτσου:

Ο ηθοποιός και ποιητής Γιώργος Ζιόβας, μετά από μια σύντομη ομιλία, απαγγέλλει ποίηση του Γιάννη Ρίτσου από τις Γειτονιές του Κόσμου, από την Γκραγκάντα και από το Κωδωνοστάσιο. (Κάθε φορά που έλεγε “και συ να λείπεις”, μία σουβλιά τρύπαγε όλες τις καρδιές...):

Οι φίλοι του Τάκη, οι μουσικοί, ο Κώστας Φραντζής στο μπουζούκι και ο Τάκης Γεωργούδης στην κιθάρα, μαζί με την Κική Μένου, θυμίζουν μερικά από τα τραγούδια που είχαν τραγουδήσει με τον αλησμόνητο Τάκη Τσίτσο σε γλέντια που εκείνος διοργάνωνε:

Κλείσιμο της πολιτικής εκδήλωσης μνήμης, αφιερωμένης στον Τάκη Τσίτσο, από τον Χάρη Λαμπρόπουλο:

.....
....

Πολιτικός αποχαιρετισμός στο σύντροφο Τάκη Τσίτσο

από τον Γιάννη Ελαφρό, μέλος του γραφείου της Π.Ε. του ΝΑΡ για την Κομμουνιστική
Απελευθέρωση

Συγκεντρωθήκαμε σήμερα εδώ για να τιμήσουμε, να θυμηθούμε όλοι μαζί, αλλά και να εμπνευστούμε από τη ζωή, την τόσο άδικο σύντομη, του αγαπημένου μας συντρόφου Τάκη Τσίτσου. Γιατί ο Τάκης έχει φύγει, αλλά θα είναι για πάντα μαζί μας, μέσα μας, θα ζει όσο τον θυμόμαστε και θα τον θυμόμαστε για πάντα.

Είναι αυτή η «δεύτερη ζωή» των κομμουνιστών, όσων έχουν δώσει το είναι τους στην πιο ευγενική υπόθεση, σε αυτή της απελευθέρωσης της εργασίας και της ανθρωπότητας, της κομμουνιστικής απελευθέρωσης. Είναι η «διαρκής επανάσταση» της ζωής κόντρα στο θάνατο, είναι η ζωή μέσα στη ζωή των συντρόφων, που παραδίνει την κόκκινη σημαία από γενιά σε γενιά, στην επαναστατική νεολαία, σε αυτή τη φάλαγγα που προχωρά, πότε στα σκοτεινά, πότε σφιχτοδεμένη σαν ανταριασμένη πορεία και κινεί την ιστορία μπροστά.

Γιατί ο Τάκης Τσίτσος αγαπούσε με πάθος τη ζωή και τη δική του και όλων των ανθρώπων του δικού μας κόσμου, των εργαζόμενων και των φτωχών, των καταπιεσμένων και των ανέστιων. Ήταν δύο ζωές σε μία, α ξεχώριστες. Και ίσως γι' αυτό έδωσε με τέτοιο παλικαρίσιο τρόπο την πολύχρονη μάχη του με τον καρκίνο, πάντα όρθιος, πάντα παρών, πάντα με εκείνο το χαμόγελο (το λίγο ειρωνικό, το λίγο καυστικό), που δεν ήταν της άγνοιας, αλλά της επίγνωσης.

Γενναιόδωρος προς τους φίλους και συντρόφους του - και τότε σε εκείνο το ανεπανάληπτο γλέντι που μας χάρισε στην Πετρούπολη, πριν ένα μήνα, για να τον έχουμε στη σκέψη μας όπως του άξιζε - αλλά και τότε, στην πρόσφατη 3η Συνδιάσκεψη της ΑΝΤΑΡΣΥΑ, που ήταν στο προεδρείο μεν και βοηθούσε αποφασιστικά, την ίδια ώρα που πάλευε με την αρρώστια.

Ο Τάκης γεννήθηκε και μεγάλωσε στον Πύργο, πατέρας του ο Γιώργης Τσίτσος οικοδόμος και κομμουνιστής, πρωτοπόρος εργάτης, πρόεδρος για πολλά χρόνια του Εργατικού Κέντρου -με συμβολή στη συγκρότηση του ΝΑΡ μετά το 89- και μητέρα του η Σία εργαζόμενη στο ΚΤΕΛ, στη μεταφορά των δεμάτων, μέσα στην πιάτσα, μέσα στη λαϊκή καρδιά του Πύργου.

Ίσως από κει να πήρε αυτό το χιούμορ το λίγο οικοδομικό, το λίγο πυργιώτικο που είπε ο Παναγιώτης - αυτή την αψάδα στην έκφραση, που δεν ήταν κακία, αλλά ντομπροσύνη, άρνηση του σαβουάρ βιβρ, του στρογγυλέματος, για την οποία συχνά μας έκανε κριτική.

Από μικρός έρχεται σε επαφή με τις ιδέες του εργατικού και κομμουνιστικού κινήματος. Ο Δημήτρης ο Δεσύλλας μας έλεγε πως έκοβε βόλτες, παιδάκι, στο σαλονάκι του σπιτιού όταν συνεδρίαζε το τομεακό γραφείο εργαζομένων της ΚΝΕ και πως απάγγελλε ποιήματα στις πρωτομαγιάτικες συγκεντρώσεις. Αργότερα, θα εργαστεί κι ο ίδιος στην οικοδομή, σιδεράς μάλιστα, πακτώνοντας με ταξικό κριτήριο και ένστικτο την πολιτική του τοποθέτηση.

Μπαίνει από μαθητής στην ΚΝΕ και διαλέγει το δρόμο του επαναστατικού αγώνα. Δεν ήταν μια επιλογή ρουτίνας και οικογενειακής συνέχειας στα ήσυχά χρόνια της δεκαετίας του 80. Είχε ανάψει η φλόγα του ασίγαστου πάθους.

Η χρονιά τομή του 1989, που σφραγίζεται από την κατάρρευση του ανύπαρκτου σοσιαλισμού σε διεθνές επίπεδο, από τη σφαγή στην Τι Εν Ανμέν και από την ανοικτή υποταγή του ΚΚΕ και του ενιαίου Συνασπισμού, με αποκορύφωμα τις κυβερνήσεις Τζαννετάκη - Ζολώτα, βρίσκει τον Τάκη νέο φοιτητή στη Θεσσαλονίκη στη Νομική σχολή.

Την ώρα που πετούν την κόκκινη σημαία της Αριστεράς και του κομμουνισμού στο βούρκο της συναίνεσης, ο Τάκης με τα «ξυπόλυτα τάγματα» συμμετέχει στη δημιουργία του ΝΑΡ και μπαίνει στη συναρπαστική περιπέτεια της επαναθεμελίωσης και αντεπίθεσης του κομμουνιστικού κινήματος.

Είναι δύσκολο αυτό το ταξίδι, σε άνυδρο πεδίο ειδικά τα πρώτα χρόνια κι ο Τάκης διακρίνεται για τη σταθερότητά του, για την επιμονή του.

Κατεβαίνει στην Αθήνα και συμβάλλει στην οργάνωση δικαιοσύνης του ΝΑΡ, αλλά και στην Εναλλακτική Κίνηση Δικηγόρων, σε όποια καθήκοντα θέτει η οργάνωση.

Ο Τάκης ξεχώριζε από την μεγάλη προσοχή που έδινε στην οργάνωση, στη συλλογικότητα, ακόμα και σε περιόδους μεγάλης υποτίμησης που δεν έλειψαν και ίσως δεν λείπουν ακόμα από το ΝΑΡ. Είναι αδιαμφισβήτητη η πολύχρονη συμβολή του στη συγκρότηση της οργάνωσης Αττικής.

Οργάνωση και με τις δύο πλευρές - της συγκέντρωσης δυνάμεων, της αποτελεσματικότητας, του σχεδιασμού, της ενιαίας δράσης σε αυτό που συλλογικά αποφασίσαμε.

Αλλά και της αξεχώριστης πλευράς - της δημοκρατίας, για να εκφραστεί η γνώμη όλων των συντρόφων και να αποτελεί οδηγό για όλους - συλλογική δέσμευση - μια αντίληψη εργατικής δημοκρατίας στηριγμένη στην αξία όλων των συντρόφων, όλων των Ο.Β., της

συλλογικότητάς μας - ανώτερη και πιο δημιουργική από μια παλιά λογική διαχείρισης της συγκατοίκησης ομάδων, παρεών και παραγόντων. Γι' αυτό και μας έκανε κριτική στην καθυστέρηση να υπερβούμε την «αρχαία σκουριά».

Εξάλλου ο Τάκης είχε αλλεργία στους παράγοντες, στα «πολιτικά κόλπα». Γι' αυτό και παρότι ήταν μπροστάρης στη δουλειά, καθόταν λίγο πιο πίσω. Του άρεσε η προσφορά η ουσιαστική, όχι η θορυβώδης. Μπροστά στις διαδηλώσεις, απέναντι στην καταστολή, πρώτος στη ΓΑΔΑ για να στηρίξει σαν δικηγόρος όσους έπιανε η αστυνομία, τελευταίος έφευγε, πάντα με ανιδιοτέλεια.

Ο Τάκης Τσίτσος επέμενε σταθερά και συνέβαλλε αποφασιστικά στη γραμμή του πολιτικού πόλου της αντικαπιταλιστικής και επαναστατικής Αριστεράς και υποστήριζε την ανάγκη να ξεπεραστεί και ο κινηματισμός ή ο απομονωτισμός / σεχταρισμός, αλλά και η προσκόλληση - δορυφοροποίηση γύρω από τη ρεφορμιστική και διαχειριστική Αριστερά, σε όλες τις εκδοχές της. Μάλιστα τα προηγούμενα χρόνια όταν οι Σειρήνες του ΣΥΡΙΖΑϊκού συμβιβασμού και της νέας μεταμοντέρνας Βάρκιζας της ευρωαριστεράς ηχούσαν γλυκά και δίπλα μας, χωρίς να αφήνουν ανεπηρέαστους -όχι μόνο ευρύτερες δυνάμεις- αλλά και νεώτερους ή παλιότερους αγωνιστές, ο Τάκης υποστήριξε με θέρμη την ανάγκη αποφασιστικού διαχωρισμού της αντικαπιταλιστικής, αντιΕΕ και σύγχρονης κομμουνιστικής Αριστεράς και την αυτοτελή μετωπική της συγκρότηση.

Έδωσε τις καλύτερες δυνάμεις του στην ΑΝΤΑΡΣΥΑ, δίνοντας απλόχερα εργατοώρες. Ήταν πολύ «ΝΑΡίτης» στην ΚΣΕ και στις διαδικασίες της ΑΝΤΑΡΣΥΑ αλλά και πολύ ΑΝΤΑΡΣΥΑ συνολικά (και στο ΝΑΡ) - με την έννοια πως υπερασπιζόταν τη δυναμική και τις δυνατότητες του μετώπου παρά τις αδυναμίες του. Πάντα ουσιαστικός και πολιτικός, αποφασιστικός στην άποψή του, αλλά και συνθετικός, με αντίληψη της έννοιας του μετώπου, κέρδισε την εκτίμηση όσων συνεργάστηκαν μαζί του, εκτός των άλλων για τη ντομπροσύνη του. Στεκόταν με αρχές και πολιτική ουσία, με πολιτική στόχευση τον αντικαπιταλιστικό πόλο και όχι με επιφανειακές προσεγγίσεις του στυλ «στενός» ή «πλατύς». Γι' αυτό συνέβαλε στην προσπάθεια της μετωπικής συσπείρωσης δυνάμεων σε αντιΕΕ, αντικαπιταλιστική βάση, ενώ αντιτάχθηκε σε λογικές χρησιμοθηρικών συνεργασιών που στόμωναν το ανατρεπτικό περιεχόμενο.

Ο Τάκης ήταν βαθιά λαϊκός, με την παρέα, το τραγούδι, το καλαμπούρι, αλλά και μια ανεκτίμητη στάση αλληλεγγύης σε όσους σκόνταφταν ή είχαν ανάγκη.

«Δεν μπορώ να φανταστώ το ΝΑΡ χωρίς τον Τάκη», μου είπε μια συντρόφισσα την Τρίτη.

Είναι δύσκολο. Το κενό είναι πραγματικά δυσαναπλήρωτο. Γιατί ο Τάκης δεν ήταν δήθεν, ήταν υλική δύναμη, συνέπεια, παρουσία, ουσία. Ήταν εκεί!

Ας φανταστούμε το ΝΑΡ και την ΑΝΤΑΡΣΥΑ, το λαϊκό κίνημα με τον Τάκη μαζί μας, με τον καθένα από μας να σηκώνει και το μερίδιο του Τάκη και να σηκωνόμαστε όλοι ψηλότερα, ας φανταστούμε το νέο κομμουνιστικό φορέα, το νέο κόμμα της κομμουνιστικής απελευθέρωσης στο οποίο θέλουμε να συμβάλουμε, υπερβαίνοντας και τις δικές μας ανεπάρκειες, μαζί με εκατοντάδες και χιλιάδες ακόμα εργάτες, εργαζόμενους, νέους, μαζί με τους Τάκηδες της νέας εποχής, και θα έχουμε μαζί μας «φυλαχτό» και τον Τάκη και τον Γιώργο και τον Κώστα και τον Τάσο από τη νεολαία και τον Θανάση, και τον Χρίστο, και όλους όσους συνέβαλαν σε αυτή τη δύσκολη διαδρομή, που δεν έχει πει ακόμα τα πιο όμορφα τραγούδια της.

Θα μας λείπει ο Τάκης. Πολύ!

Αλλά, όπως λέει ο ποιητής, ο Γιάννης Ρίτσος,

*Αν έχεις λείπει για ό,τι πρέπει,
θα 'σαι για πάντα μέσα σ' όλα εκείνα που γι' αυτά έχεις λείπει,
θα 'σαι για πάντα μέσα σ' όλο τον κόσμο...*

.....
....

ΕΙΣ ΤΟ ΕΠΑΝΙΔΕΙΝ...

Ο αποχαιρετισμός του Σπύρου Χαϊκάλη, μέλους του γραφείου του Κ.Σ. της νεολαίας Κομμουνιστική Απελευθέρωση:

Το να μιλάς για έναν σύντροφο, για έναν άνθρωπο που μοιράστηκες κάτι πολύ περισσότερο από ορισμένο χρόνο μαζί του σε παρελθοντικό χρόνο είναι από μόνο του μια δύσκολη διαδικασία. Πόσο μάλλον όταν πρόκειται για τον σύντροφο Τάκη, έναν από τους ζωντανότερους συντρόφους που μπορεί να τύχει να συναντήσει κανείς στη ζωή του.

Τον Τάκη τον πρωτογνώρισα πριν από 3 χρόνια, όταν είχα πρωτοέρθει στην Αθήνα. Όχι μέσα σε κάποια πολιτική διαδικασία, αλλά μετά από αυτήν σε ένα μπαράκι των Εξαρχείων και όπως κατάλαβα στη πορεία αυτή ήταν και μια συνήθεια που την αγαπούσε, η συνέχιση δηλαδή μια όποιας διαδικασίας με συντρόφους σε κάποιο μπαράκι ή κουτούκι. Αυτός μόλις είχε τελειώσει συνεδρίαση του γραφείου Αττικής και εγώ, νομίζω πως μόλις είχε ολοκληρωθεί η πρώτη μου διαδικασία ως μέλος του γραφείου του ΚΣ.

Από τον πρώτο διάλογο, αν ήθελες, καταλάβαινες ότι είχες να κάνεις με έναν ευθύ, γνήσια λαϊκό (όχι λαϊκίστικο), ντόμπρο άνθρωπο.

Ο δικός μας πρώτο διάλογος ήταν κάπως έτσι:

- Τάκης: Είσαι μέλος του γραφείου της νεολαίας; και πώς λέγεσαι; (με διερευνητικό ύφος που αισθάνεσαι να διαπερνά όλο σου το είναι)
- Σπύρος του απαντώ
- Τάκης: Σπύρος τι ρε μεγάλε; επίθετο δεν έχεις; τι είσαι και δεν έχεις επίθετο; ποιος δεν έχει επίθετο σήμερα;

Κάπου εκεί η συντρόφισσα η Στέλλα πήγε να με προειδοποιήσει να μην “φαρώσω” και να μην τον “κακολογήσω”. Βέβαια πριν ολοκληρώσει την προειδοποίησή της είχα προλάβει να δώσω μια απάντηση ανάλογη της ερώτησης (η οποία όμως δεν λέγεται δημόσια μάλλον). Του Τάκη του άρεσε η απάντηση, πήρε αυτό το αινιγματικό χαμόγελο που πάντα είχε (σήμα κατατεθέν του) ανακάθισε στη καρέκλα ικανοποιημένος και επέκτεινε ένα βήμα παραπάνω την απάντηση που του έδωσα, λες και ήθελε να ακούσει μια απάντηση σαν αυτή που του έδωσα.

Το ίδιο βράδυ φεύγοντας λίγο νωρίτερα από τους υπόλοιπους, είπε πως φεύγει γιατί έχει πρωινό ξύπνημα για κάτι εξετάσεις - όχι τίποτα σοβαρό μας είπε βιαστικά - λες και ήθελε να μην υπάρξει ερώτηση για το τι εξετάσεις πάει να κάνει. Προσωπικά έμαθα πως αυτές οι εξετάσεις που πήγε τότε να κάνει ήταν περισσότερο σοβαρές απ’ ό,τι τις παρουσίαζε πολύ αργότερα. Αυτό είναι και το επόμενο στοιχείο που χαρακτήριζε τον Τάκη. Ήταν άνθρωπος δυνατός, που δεν αναζητούσε ούτε στο ελάχιστο κάποιο συμπονετικό βλέμμα. Αντίθετα διαρκώς διεκδικούσε και το κέρδιζε και με το παραπάνω να τον αντιμετωπίζεις ως έναν από αυτούς που θα τα καταφέρουν! Ως μαχητή της ζωής και όχι ως δειλό στα παιχνίδια της τύχης.

Είναι σίγουρο πως το κενό που αφήνει πίσω είναι δυσαναπλήρωτο, και αυτό δεν είναι κλισέ

αλλά η αλήθεια. Το πάθος του για την ζωή, όπως είναι προφανές αντανακλούσε και στη πολιτική του σκέψη και δράση. Δεν υπήρξε ποτέ από τους ανθρώπους που θα στρογγύλευε την γνώμη μου για να γίνει αρεστή. Δεν τον φόβιζαν οι αποφάσεις, το αντίθετο, διεκδικούσε να τις παίρνει ανεξαρτήτως κόστους. Υπήρξε ένας σύντροφος παλικάρι με όλη τη σημασία της λέξης.

Για όλους εμάς τους συντρόφους και τις συντρόφισσες της νεολαίας ΚΟΜΜΟΥΝΙΣΤΙΚΗ ΑΠΕΛΕΥΘΕΡΩΣΗ, τους νέους κομμουνιστές και τις νέες κομμουνίστριες, ο Τάκης θα αποτελεί αναμφίβολα πυξίδα για την πολιτική μας σκέψη και δράση. Ευελπιστούμε να μπορέσουμε να συμβάλουμε και εμείς στην αναπλήρωση του κενού που αφήνει πίσω του.

Θα αποτελέσει πυξίδα η ανθρώπινη αυστηρότητα με την οποία στεκόταν απέναντι στα βάρβαρα γεγονότα που μας κατακλύζουν, η πολιτική του επιμονή για την ανάπτυξη και το βάθεμα της προσπάθειας για τον πόλο της αντικαπιταλιστικής αριστεράς, η ζωντάνια με την οποία αναζητούσε τους δρόμους συγκρότησης ενός νέου επαναστατικού άλματος που όμοιό του δεν θα έχει ξανασυναντήσει η ανθρωπότητα.

Όσοι γνώρισαν τον Τάκη ξέρουν - και καλύτερα από εμένα - πως αυτό το οποίο κέρδισε στο σύντομο σεργιάνι του είναι να μπορεί να λέγεται ΑΝΘΡΩΠΟΣ. Δεν λογάρισε ούτε στιγμή την επιβάρυνση που μπορεί να φέρουν στον εαυτό του οι διαρκείς διαδικασίες, η παρουσία του σε πορείες και συγκρούσεις που μας ψέκαζαν τα δακρυγόνα και ασφυξιογόνα της κυβέρνησης Τσίπρα και των άλλων. Πάντα ήταν στην πρώτη γραμμή.

Γιατί όπως λέει και ο Λειβαδίτης:

“Αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος
δεν θα πάψεις ούτε στιγμή ν’ αγωνίζεσαι για την ειρήνη και
για το δίκαιο.
Θα βγείς σου δρόμους, θα φωνάξεις, τα χείλη σου θα
ματώσουν απ’ τις φωνές
το πρόσωπό σου θα ματώσει από τις σφαίρες - μα ούτε βήμα πίσω.
....
Δεν έχεις καιρό
δεν έχεις καιρό για τον εαυτό σου
αν θέλεις να λέγεσαι άνθρωπος.”

Εις το επανειδείν λοιπόν, αγαπημένε μας σύντροφε. Όχι με κάποιο μεταφυσικό τρόπο, στη μετά θάνατον ζωή, αλλά με τον ουσιαστικότερο και πιο πραγματικό τρόπο. Η σπορά που συνέβαλες και εσύ από το δικό σου μετερίζι να φυτρώσει, εμείς οι νεότεροι θα φροντίσουμε να συμβάλουμε στο να ανθίσει. Αυτό θα είναι το αντάμωμα που σου δίνουμε υπόσχεση ότι θα έχουμε.

Προς το παρόν σε χαιρετούμε όπως και εσύ θα ήθελες. Με μια γιορτή λαϊκή, με μουσική, ποτό και γλέντι!

.....
....

Η ομιλία του Γιάννη Τσίτσου, αδελφού του Τάκη:

Γεια σας

Εγώ και όλη η οικογένεια του Τάκη θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε για αυτή την τιμητική εκδήλωση που διοργανώσατε για τον αδελφό μου.

Επίσης θέλουμε να σας ευχαριστήσουμε για όλη την στήριξη που προσφέρατε στον Τάκη, ο καθένας με τον τρόπο του τα τελευταία χρόνια στη μάχη που έδινε.

Στην σημερινή εκδήλωση για τον Τάκη, είμαστε εδώ η μητέρα μας Σία και εγώ. Ο αδελφός μας Άρης, δυστυχώς, δεν μπορούσε να είναι μαζί μας. Γι' αυτό μου έστειλε ένα κείμενο που έγραψε εκ μέρους όλης της οικογένειας για τον Τάκη.

Σας το διαβάζω:

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Δυστυχώς δεν μπορώ να είμαι σε αυτή την ιδιαίτερα τιμητική εκδήλωση για τον αδελφό όλων μας και σύντροφό μας Τάκη αλλά ανέλαβα εκ μέρους της οικογένειας του να γράψω μερικά λόγια γι αυτόν. Σίγουρα το πιο δύσκολο κείμενο που θα μπορούσε να αναλάβει κάποιος! Τι να πρωτοπείς για τον Τάκη;

Με τον Τάκη μεγαλώσαμε σε ένα μικρό σπίτι με τον πατέρα μας Γιώργη, την μάνα μας Σία, ο αδελφός μας Γιάννης κι εγώ. Είχαμε ένα μικρό δωμάτιο που κοιμόμασταν τα τρία παιδιά, που για να είμαστε ταυτόχρονα και οι τρεις μέσα, έπρεπε να είμαστε ξαπλωμένοι.

Ο πατέρας μας το πρωί στην οικοδομή και το απόγευμα στο τρέξιμο με το κόμμα και τα συνδικαλιστικά. Η μάνα μας σε δυο και τρεις δουλειές καθημερινά για να τα βγάλουμε πέρα. Αληθινοί ήρωες της ζωής και πρότυπα για εμάς και τον Τάκη.

Μέσα σε αυτές τις δύσκολες συνθήκες έπρεπε να βοηθήσουμε κι εμείς. Τετάρτη δημοτικού ξεκίνησε ο Τάκης να δουλεύει. Κάθε καλοκαίρι μέχρι και τα φοιτητικά του χρόνια τα έζησε στην οικοδομή, σε μπακάλικο, σε εταιρία με μπετά με ωράριο από τις 6 το πρωί να φτάνει ως και τις 10 το βράδυ, και στους σιδεράδες. Στην πιο δύσκολη και πιο βαριά δουλειά της οικοδομής.

Όπου κι αν δούλεψε όλοι τον αγαπούσαν για την εργατικότητα του και την βοήθεια του προς όλους. Ταυτόχρονα όλοι τον χρησιμοποιούσαν ως παράδειγμα. Γιατί ο Τάκης δεν ήταν μόνο πρώτος σε όποια δουλειά κι αν έκανε, ήταν πάντα στους πρώτους, κυριολεκτικά και χωρίς καμία δόση υπερβολής, σε ο,τιδήποτε κι αν έκανε στη ζωή του. Στο σχολείο ως μαθητής ήταν σημαιοφόρος στο δημοτικό, με μάχη του δασκάλου του, επειδή οι υπόλοιποι δάσκαλοι δεν ήθελαν να πάρει τη σημαία γιατί η οικογένειά του είναι αριστεροί.

Στο γυμνάσιο και στο λύκειο στις περισσότερες τάξεις με αριστείο. Σε τρεις ξένες γλώσσες πτυχίο. Αμέτρητα τα βιβλία που έχει διαβάσει. Του άρεσε πολύ να διαβάζει.

Στον αθλητισμό, για όσους δεν το γνωρίζουν, με μετάλλια σε αγώνες δισκοβολίας στον στίβο.

Και στον μεγάλο του έρωτα, τη μουσική! Τον θυμάμαι να ασχολείται με τη μουσική όταν ο Τάκης ήταν γύρω στην τρίτη δημοτικού και μας έδινε τον ρυθμό σε μένα και στον αδελφό μου για να τραγουδάμε το «Ένα το χελιδόνι». Από τότε δεν του άρεσε να τραγουδά μόνος του. Ήθελε να τραγουδούν και να χαίρονται όλοι γύρω του.

Αργότερα τον θυμάμαι με μια κιθάρα στο χέρι. Όμως εκεί που διέπρεψε ήταν στη φιλαρμονική παίζοντας κλαρίνο. Μέσα από αυτό το όργανο οι μουσικοί του ορίζοντες διευρύνθηκαν. Από σολίστ σε έργα Μότσαρτ και Μπαχ σε συναυλίες της φιλαρμονικής, έχω μπροστά μου την εικόνα με το χαμόγελο του πατέρα μου όταν τον άκουγε στο σπίτι να παίζει δημοτικά. Είναι μπροστά μου ο Τάκης με το κλαρίνο στο σπίτι μας, να βάζει στο κασετόφωνο κασέτες με δημοτικά και ακούγοντας τα τραγούδια να γράφει τις νότες στο άδειο τετράδιο του πενταγράμμου.

Κι εκτός από όλα αυτά μεγάλο μέρος της ζωής του είχε κατακτήσει η πολιτική. Από μικρός στις οργανώσεις να δίνει τον κοινό ταξικό αγώνα. Στα μαθητικά του χρόνια στους νέους πρωτοπόρους. Σε δεκαπενταμελή στο σχολείο με ενεργή οργάνωση μαθητικών κινητοποιήσεων. Στην ΚΝΕ στον Πύργο. Τον θυμάμαι γραμματέα στην ΟΒ μαθητών που πάντα ήθελε να εφαρμόζουμε αυτά που συζητούσαμε και στις οικονομικές ενισχύσεις πόσο χαιρόταν όταν ήμασταν πρώτοι στο πλάνο.

Έπειτα στη Θεσσαλονίκη στα φοιτητικά χρόνια όταν πέρασε στη νομική. Στη δημιουργία των ΕΑΑΚ και στην ενεργό συμμετοχή του στο φοιτητικό κίνημα. Θυμάμαι τις πορείες που έχουμε πάει μαζί, το γράψιμο συνθημάτων, τις αφισοκολλήσεις, τις καταλήψεις.

Μαζί όμως και στα γλέντια στο στέκι των ΕΑΑΚ. Μαζί όταν με πρωτοπήγε στο ρεμπετάδικο «Μινουί». Κι όπου κι αν ήμουν με τον Τάκη, πάντα ένιωθα μαζί του μια περίεργη ασφάλεια. Ένα ιδιαίτερο κι απερίγραπτο δέος. Γιατί εκτός από αδερφός μου ο Τάκης είχε και κάτι επάνω του. Κάτι ξεχωριστό που όποιος τον γνωρίζει χίλια τα εκατό το έχει νιώσει. Ακόμα κι αν ήθελες να τον σκοτώσεις κάποια στιγμή επειδή σου σπάει τα νεύρα, ταυτόχρονα ένιωθες να τον θαυμάζεις, να τον λατρεύεις, να κολλάς μαζί του και τελικά να μην ξέρεις πώς να τον αντιμετωπίσεις.

Κι αυτό γιατί ο Τάκης είχε με μια λέξη ΑΡΧΟΝΤΙΑ! Δε στεκόταν στα μικρά. Αντιμετώπιζε το καθετί με αγωνιστικότητα κι αισιοδοξία!

Αυτή την αγωνιστικότητα και την αγάπη για τη ζωή μας την δίδαξε και μας τη μετέδωσε και τα τελευταία 16 χρόνια. Πολεμώντας και ουσιαστικά νικώντας ακόμα και τον καρκίνο. Τον νίκησε όταν το 2001 του έδιναν 6 μήνες ζωή. Τον νίκησε μετά από δύσκολα χειρουργεία. Και τον νίκησε γιατί όλα αυτά τα χρόνια ποτέ δεν τον έβαλε κάτω!

Πάντα στους ταξικούς αγώνες με το ΝΑΡ και την ΑΝΤΑΡΣΥΑ. Κι όταν ο καρκίνος τον πολεμούσε αυτός του τραγουδούσε. Του τραγουδούσε όταν ουσιαστικά ήξερε ότι θα φύγει

καλώντας όλους μας στο γλέντι των γενεθλίων πριν δύο καλοκαίρια στο «Πέραν». Του τραγουδούσε ακόμα και πριν ενάμιση μήνα στις 12 Οκτώβρη στο τελευταίο γλέντι. Του τραγουδούσε ακόμα και μέσα στο νοσοκομείο πριν τρεις εβδομάδες όταν ανεβήκαμε από την Κρήτη να τον δούμε.

Σύντροφοι και συντρόφισσες,

Την ενασχόληση τού Τάκη με το κίνημα και την πολιτική την ξέρετε πολύ καλύτερα εσείς. Είστε η άλλη του οικογένεια. Η οικογένεια που αυτός διάλεξε και αγάπησε. Μαζί σας πορεύτηκε κι έζησε τα τελευταία σχεδόν 20 χρόνια.

Σε όλους μας ο Τάκης αφήνει ένα δυσαναπλήρωτο κενό. Όμως ο Τάκης δεν πέθανε. Για να πεθάνεις πρέπει να ξεχαστείς. Κι ο Τάκης δεν ξεχνιέται! Το τραγούδι του, οι αγώνες του και το πάντα αισιόδοξο χαμόγελό του είναι ριζωμένα μέσα μας. Κι αν όλοι έχουμε κάποια υποχρέωση προς αυτόν, αυτή είναι μία. Η συνέχιση του αγώνα για την ρήξη και την ανατροπή.

Τελειώνω με στίχους από ένα βιβλίο που του άρπαξα από το σπίτι με ποίηση του Λειβαδίτη:

Κι όταν πεθάνω,
Το χώμα που θα με σκεπάσει
Δε θάναι για μένα το σκληρό χώμα των νεκρών
Μα η απαλή τρυφερή γη
Που κάποτε πλαγιάσαμε γυμνοί πάνω της
Ποδοπάτησέ με
Νάχω τουλάχιστον την ευτυχία να μ' αγγίζεις.

Τάκη πάντα θα σε αγαπάμε!

.....
....